Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 131. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 15-го ЛИПНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 15, 1982 No. 131. VOL. LXXXIX.

В Ню Йорку відзначили ТПН

Ню Йорк, Н.Й. — В неділю, 11-го липня ц.р., тут відбулася нарада та спеціяльна програма в Центральному парку з нагоди „Тижня Поневолених Націй", що їх зорганізували Американські Приятелі АБН.

Звітуючи про це відзначення Тижня Поневолених Націй, нюйоркський консерватичний щоденник „Ворлд Нюз" в спеціяльному звідомленні, підписаному Крисом Семанським, писав у виданні з 12-го липня ц.р.:

„Понад 200 осіб з різних країн, що є тепер під комуністичним режимом, маршерували по П'ятій авеню до Центрального парку для відзначення Тижня Поневолених Націй і пригадати всім, що „ці, що є за залізною заслоною не є забуті".

Представники з прапорами Польщі, Литви, України Камбоджі, Афганістану, Болгарії і інших поневолених націй взяли участь у відзначенні, яке цього року є сполучене з 40-річчям постання Української Повстанської Армії. УПА під час Другої світової війни провадила збройну боротьбу проти нацистської Німеччини і комуністичної Росії.

„Ми пригадуємо світові і нашим братам і сестрам за залізною заслоною, що ми їх не забуваємо", — сказала Роксоляна Поттер, українська емігрантка, яка також проводила програмою...

Ці щорічні паради відбуваються від 1959 року, коли Тиждень Поневолених Націй став законом.

„Ми держимо запалений смолоскип для освічення поневолених націй", — говорив Пітер Витентус, голова Американських Приятелів АБН. „Ми навіть не дуже радо вживаємо слова „поневолений", тому що це поняття нагадує „підкорення", а народи в тих країнах не є „підкорені", а боряться за свої визволення."

Почались пластові табори на „Новому Соколі"

Норт Коллінс, Н. Й. (Б.П.). — На високих маштах перед таборовою каплицею пластової оселі „Новий Сокіл" знову замаяли прапори на знак, що пластова молодь з'їхалася з різних сторін Америки і недалекої Канади на трити-жневе таборування.

Загальний стан таборів чисельно менший як звичайно. Багато з тих, що їдуть на Ювілейну Міжкрайову Платову Зустріч не могли взяти участи в льокальних таборах. Окружна Таборова комісія пластової таборової округи „Новий Сокіл", все ж таки рішилася організувати всі чотири табори, як кожного року, щоб дати можливість тим, що не їдуть на ЮМПЗ, провести частину літніх вакацій на лоні природи.

Юначки під командою пл.сен. Ліди Ласовської, в числі 29, таборують на чудовій поляні, обрамованій зеленим лісом. Назва табору „Нове полум'я".

Новачки, в числі 33, розміщені у двох новацьких куренях під командою пл. сен. Анни Іскат. Назва табору — „Мандруючі пташенята".

Юнацький табір розташований на новому місці, на гарній лісовій поляні. Число таборовиків — 35. Комендант — ст. пл. Роман Поліщук. Назва табору — „Зоряний корсар".

Новацький табір „Лісові лицарі" в новацькому курені недалеко пластової площі. Комендантом табору є пл. сен. Василь Мандзій. Число учасників — 32.

Технічна підготова новосокільських таборів спочиває в цілості в руках голови ОТК пл. сен. Маріяна Стасюка, який з допомогою кількох добровольців перевів всі потрібні поправки і зміни на терені „Нового Сокола". До нього належить нагляд над цілістю таборів. Організацією командного складу і булав таборів займалася пл. сен. Анізія Коцик-Мандзій, референт таборів ОТК „Новий Сокіл".

Адміністраторами таборів є: в першому тижні пл. сен. М.Стасюк, в другому — Тарас Шепелявий, довголітній приятель пластової молоді, і в третьому пл. сен. Богдан Пашковський. Таборову канцелярію провадить Дарія Завадівська. Референтом спорту є ст. пл. Іван Яремко. Залогу басейну творять: ст. пл. Орест Іскало, ст. пл. Юрій Грищишин, і юначка Оксана Правак. Капелянами цьогорічних таборів є о. митрат Павло Іваків і о. Богдан Сенцьо. Таборовим лікарем є д-р Олександра Правак, функцію медсестри виконує Оксана Кулик. Кухонним персоналом завідує Рома Шот.

День пластуна призначений на 17-го і 18-го липня. Дотепер химерна погода сприяє таборовикам в їхніх щоденних зайняттях, а потрібну проходу знаходять в добре утриманому басейні.

Аркадія Оленська-Петришин матиме індивідуальну виставку в Стейтовому музеї

Джерзі Сіті, Н.Дж. (Л.В-а). — Перед чи не найбільшою подією в її житті, як мисткині, — індивідуальною виставкою „Енвіроментальних картин — 1977-1982" в престижевому Нюджерзькому стейтовому музеї в Трентоні, Н. Дж. (виставка розпічнеться в четвер, 15-го липня, спочатку попереднім оглядом картин і прийняттям для запрошених, а в п'ятницю, 16-го липня — повним відкриттям; вона тривтиме до 22-го серпня) — відома малярка, графік і мистецтвознавець Аркадія Оленська-Петришин відвідала в п'ятницю, 9-го липня, редакцію щоденника, де відбула коротку розмову з членами редакції про свою виставку і що виставка означає для неї самої.

Цікава співрозмовниця і теоретик мистецтва (її вдумливі статті на теми мистецтва друкуються в журналі „Сучасність") А.Оленська-Петришин розповіла, як стався в її творчості зворот до світу об'єктів, що і зарепрезентує оця виставка, на якій вона виставить вісімнадцять великих полотен у „Вест Ґалері" в названому музеї. Від ранніх мальованих праць, під впливом орієнтального мистецтва,— краєвиди, які можна продовжувати в безконечність — та безпредметного мистецтва, як було початком її найранніших індивідуальних праць, — звернулася вона до „світу об'єктів", що помітне загально в тенденції багатьох сучасних американських малярів.

Аркадія Оленська-Петришин, малярка, графік і мистецтвознавець, на відвідинах у редакції.

Про цей поворот у її творчості мисткиня А. Оленська-Петришин далі каже: „Після декількох років праці в світі безпредметности я відчула обмеження в світі цього жанру і потребу повернутися до світу об'єктів моїх студентських років; це був найтяжчий для мене шлях. Після довгого шукання, я відчула, що найбільш фасцинуючою для мене є природа. Моє відчуття природи, до речі, можна нав'язати до моїх праць безпредметного імпресіонізму".

Про виставку, що гряде, говорить промовисто дбайливо виданий музеєм каталог з кольоровою ілюстрацією на обкладинці її „Нічних кактусів". Це найбільша розіром картина, яка буде на виставці, розмір 73 х 108 інчів. Майже такий самий по величині (67 х 106) „Город кактусів", що прикрашує задню обкладинку каталогу. В каталозі подані біографічні дані про визначну українську малярку, яка народилася в Західній Україні, і через Німеччину прибула підлітком з батьками до Ню Йорку в 1949 році. Тут навчалася малярства у середній мистецькій школі,потім у Гантер коледжі, де здобула ступінь бакалявра і магістра з красних мистецтв. Докторат Аркадія Оленська-Петришин дістала в Чикаґському університеті.

(Продовження на ст. 4)

Англійці відмовили право азилю шістьом чехам

Лондон, Англія. — Британський уряд відмовив право на політичний азиль шістьом молодим чеським туристам, які втекли зі совєтського корабля під час перебування в Шотляндії.

Причиною відмови було те, що ці втікачі не відповідали умовам конвенції Об'єднаних Націй з 1951 року, яка специфікує, хто може домагатися права політичного азилю.

В цій резолюції про кляфікацію втікача сказано: „Втікач є означений як особа, що могла б бути жорстоко переслідувана у власній батьківщині з причини раси, релігії, національности, чи членства в соціяльній групі, чи опінії..."

Всі шість заявили, що хоч вони не були переслідувані раніше, але вже сам факт, що вони втекли з корабля наражує їх на кари від шістьох місяців до п'яти років тюрми.

Одначе з уваги на „винятковї обставини", міністер Тимоті Різон дав їм дозвіл на перебування на протязі до шістьох місяців, після чого вони можуть старатися еміґрувати до Канади. Тепер вони живуть при різних родинах, отримуючи 35.00 дол. тижнево від уряду.

Британське міністерство внутрішніх справ повідомило, що уряд уважно переглядає подання на політичний азиль в Англії. В 1980 році з 200 подань про політичний азиль тільки 80 було одобрено.

Дж. П. Шулц зречеться президентства в Бехтел-Групі

Вашінгтон. — Новонайменований президентом Р. Реґеном на державного секретаря Джордж П. Шулц заявив перед конфірмацією його на це становище Сенатом ЗСА, що він дискваліфікує себе від будь-яких децизій про „Бехтел", будівельно-індустріяльну міжнародну Бехтел-Групу Інк., яку він очолював як президент і яку він тепер залишає. В фінансовому звідомленні до Уряду яким він розкрив свої маєтки у п'ятницю, 9-го липня, Дж. П. Шулц сказав, що він переведе всі свої шери і все майно з Бехтел до спеціяльного „сліпого" завідування і підпорядкування іншій, третій стороні.

Дж. П. Шулц працював вісім років з Групою Бехтел — велетенським концерном, головний осідок якого є в Сан Франсіско. Це одна з найбільших корпорацій в Америці і вона має велику кількість проєктів-побудов у арабських країнах. У згаданому фінансовому звіті до Бюра урядової етики Дж. П. Шулц виявив, що він дістав в Бехтел 881,940 долярів за свою працю на протязі останніх півтора року, а його грошовий вклад у цю Групу становить 100,000 долярів. Він має теж дещо менші інвестиції в інших підприємствах, як „Секвоя Венчюрс, Інк." у розшуках і розбудові родовищ нафти і природного газу, та дрібніші вклади в нафтову й інші фірми. Все ще Шулц має замір зліквідувати, за вийнятком пенсійного фонду і деяких льокальних шерів у „ютиліти".

Зрікаючись президентства в Бехтел і віцепрезидентства в „Секвоя Венчюрс", Дж.П.Шулц відмовиться також від численних постів у Радах директорів різних корпорацій, щоб не було конфліктів інтересу поміж цими посадами і його урядовим становищем. Так само він піде на довшу відпустку з факультету Стенфордського університету, де він викладає у найвищій бизнесовій школі „Градует Скул ов Бизнес", де він є професором менеджменту і публічної політики.

„Голос Америки" передаватиме більше власних матеріялів

Ню Йорк, Н.Й. — Директор урядових радіопередач „Голосу Америки" Джан Р. Гюс, який побував у Ню Йорку минулого тижня і взяв участь в церемонії відкриття нової студії „Голосу Америки" заявив, що, починаючи від половини липня ця програма передаватиме більше власних матеріялів, тобто висловлюватиме частіше свою опінію до різних політичних, економічних, культурних та інших питань.

Гюс також повідомив, що „Голос Америки" розпочав передавати тепер нові передачі призначені для Афганістану, Азербайджану у Совєтсько Союзі, Ірану і Туреччини, що є особливо важливе з огляду на все більші впливи СССР в цьому районі світу.

Вже від років ведуться пожвавлені дискусії над якістю радіопередач „Голосу Америки". Консервативні республіканці, в тому числі близькі дорадники президента Роналда Реґена, домагалися змін, у зв'язку з тим, що програми не віддзеркалюють належно американської політики і настанови до народів Східної Европи. Ліберальні демократи, а також деякі старші працівники цієї радіопередачі, тоді заявили, що висловлювання власної опінії в радіопересиланні є дуже небезпечним, бо вони можуть входити в колізію з офіційною політикою Державного департаменту і її шкодити. Перший назначений президентом Р. Реґеном директор Джеймс Б. Конклінг у процесі дискусії зрезигнував із свого становища у березні ц.р., бо він, як бизнесмен не міг вклатись у нову урядову політику ведення програм. Новий директор Гюс, колишній редактор газети „Крищен Сайенс Монітор", був затверджений Сенатом на новому пості 1-го липня ц.р. Він, як також багато інших керівних осіб у дирекції є тієї думки, що „Голос Америки" повинен займати більш виразне становище до совєтської пропаганди. Очевидно, такі становища не можуть бути надто кон-

(Продовження на ст. 3)

ВАШІНҐТОН ЗНЯВ ЕКОНОМІЧНУ БЛЬОКАДУ ПРОТИ АРҐЕНТИНИ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен наказав у понеділок, 12-го липня ц.р., зняти накладені під час війни за Фальклендські острови економічну бльокаду проти Арґентини. Залишається покищо в силі заряджения не вивозити до тієї країни військового виряду, узалежнене від двох справ — загальної постави Арґентини до справи островів і покращання ситуації на відтинку людських прав, тобто полегшення тиску військового режиму на суспільство.

Тому що американські економічні санкції вже від самого початку уважалися за дуже поміркований, або прямо символічні, пов'язані зі заявою Вашінгтону про підтримку Великої Британії у війні за Фальклендські острови, Білий Дім надіється на скоре відновлення приязних відносин з Арґентиною.

Потягнення президента Реґена наступило якраз у хвилині коли також британський уряд поробив деякі кроки для відпруження загальної ситуації, звільнивши з полону останніх 593-ох вояків, переважно старшин, які залишалися у заклади тільки тому, що Арґентина відмовлялася визнати прогру і скласти заяву про неповторність інвазії на острови в найближчому майбутньому. У зв'язку з цим новий міністер закордонних справ в уряді президента ген. Рейнальдо Біньйоне, Хуан Аґвіре Лянарі заявив, що обидві справи, поворот полонених вояків і зняття санкцій Вашінґтоном в Буенос Айресі розглядається як позитивний крок в напрямі привернення співпраці між країнами. Він однак підкреслив, що Арґентина не погодилася формально на жадне перемир'я.

У Вашінгтоні президент Реґен заявив членам обидвох палат Конгресу, що він зняв санкції після перевірки загальної ситуації у південному Атлантику. Він висловив надію, що важливим кроком під теперішню пору для усіх сторін є думати про майбутнє і темперувати при страсті створені в минулому.

Політичні спостерігачі кажуть, що в Палаті Репрезентантів не дуже то задоволені поспішним потягненням Президента, тим більше, що на відтинку прав людини в Арґентині взагалі не наступили жадні зміни, а численні політичні партії не втішаються свободою думки та іншими правами. Вони звертають увагу, що військова хунта тримає також у в'язницях численних політичних діячів, противників теперішнього режиму в Арґентині.

Офіційні речники кажуть, що після потвердження на пост державного секретаря, Джордж Шулц повернеться ще до цієї теми на одній із своїх пресових конференцій.

У світі

У ДРУГІЙ ФАЗІ МАСОВОЇ ЧИСТКИ ЛІДЕРИ Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії позбавили майже 50,000 членів партійних квитків, а деякі політично заангажовані члени ПОРП і замішані у перекупство будуть поставлені перед суд і відповідатимуть за доконані ними „злочини", — заявляє польське інформаційне бюро. Від часу проголошення воєнного стану, тобто від 13-го грудня 1981 року, з компартії в Польщі викинули біля 100,000 членів. Повідомлення про чергову чистку помістила газета „Трибуна Люду" три дні перед запляновою сесією Центрального Комітету ПОРП і це, на думку багатьох західних аналітиків, може бути перестогою для інших членів компартії, що Політбюро і ЦК не толеруватимуть дисидентизму в рядах ПОРП.

ЕЛЕОНОРА МОРО, ДРУЖИНА ЗАМОРДОВАНОГО членами Червоних бриґад колишнього прем'єр-міністра Італії Альдо Моро, виступила на процесі проти терористів, як головний свідок, заявляючи, що це вони замордували її чоловіка й багатьох інших італійців. Е. Моро однак думає, що причиною вбивства її мужа була його підтримка італійської Комуністичної партії, яка тоді повною силою намагалася здобути місця в уряді. Альдо Моро був схоплений в дорозі до парляменту в 1978 році. Раніше він дістав кілька погроз проти його підтримки створення уряду на базі національної єдности з участю комуністів. Сам А. Моро, як відомо був членом урядової Християнсько-демократичної партії.

ПРЕЗИДЕНТ ГОНДУРАСУ РОБЕРТО СУАЗО Кордова прибув у вівторок, 13-го липня ц.р., до Вашінгтону де він у зустрічі з президентом Роналдом Реґеном і членами його кабінету обговорюватиме справи дальшої політичної й економічної співпраці ЗСА з Гондурасом. Досі Гондурас отримував приблизно 48 мільйонів економічної і 10,6 мільйона дол. військової допомоги.

ЧЛЕНИ БРИТАНСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ, БУЛИ здивовані, заскочені і обурені випадком у Бакінгемському палаці і занедбаною системою охорони королівської родини. Як відомо, у п'ятницю, 9-го липня ц.р., невідомий осібняк, правдоподібно умово хворий, продістався не тільки до палацу, але аж до самої спальні королеви Єлисавети II і розмовляв з нею на протязі 10-ти хвилин. Тільки завдяки спокоєві і зручному викликові сторожа, який проходжувався коридором не підозріваючи нічого, королева оминула більших неприємностей. Непрошеного „гостя" арештували і тепер його справу розглядатимуть психіятри і судові чинники. Це однак не задовольняє членів парляменту, які домагаються цілковитої перебудови системи охорони і резиґнації тих осіб, які досі за неї відповідали. Покищо прем'єр-міністер Марґарет Тачер назначила 51-річного Джана Даллова, високого урядника Скотленд Ярду, щоб він прослідив цілу справу охорони королівської родини.

ПОНАД 50 МЕХІКАНСЬКИХ СКРАЙНЬО-ЛІВИХ демонстрантів силою захопили амбасаду Гондурасу у Мехіко Сіті, щоб таким чином запротестувати проти активної участи гондураського війська у поборюванні марксистських партизанів в Ель Сальвадорі. Речники цієї відносно малої групи заявили, що це тільки перший протест і що в майбутньому треба сподіватися багатолюдних демонстрацій проти Гондурасу.

ЗАХІДНІ АНАЛІТИКИ ВИСЛОВИЛИ ОДНОЗГІДНО думку, що совєтська економічна система набагато більше залежна від західної торгівлі, як це раніше передбачали деякі спеціялісти. В опублікованому недавно звідомленні Департаменту торгівлі у Вашінгтоні говориться, що після докладного перегляду усіх доступних цифрових даних виглядає, що Совєтський Союз і частинно залежні від нього сателітні країни, не є самовистачальні і у деяких випадках дуже залежні від торгівлі із західніми країнами.

РОЗПОЧАЛАСЬ ІНВАЗІЯ ІРАНУ НА ІРАК

Лондон, Велика Британія — Іранські офіційні чинники заявили тут 14-го липня ц.р., що їхні війська розпочали нові офензивні операції проти іракської армії. Іранське офіційне пресове агентство пізніше подало інформацію, що іранські дивізії з успіхом перейшли перші лінії ворога, але в цьому повідомленні нічого не згадується про переступлення кордону і в якій саме місцевості відбуваються бої.

Ірак натомість офіційно повідомив, що іранські військові частини є тепер у процесі переведення інвазії на південну частину країни біля військової бази Базра, 14 миль від кордону.

У Вашінгтоні Адміністрація президента Роналда Реґена, яка вже раніше знала про пляноване Іраном інвазію, на що вказувало змасування великої кількости війська і зброї на кордоні між обидвома країнами, покищо здержалася від всяких коментарів в тій справі, в очікуванні на власні звідомлення з поля бою.

Вже кілька днів перед інвазією речники Ірану відкинули запропоновані Радою Безпеки Об'єднаних Націй пропозицію про замирення і жадали від Іраку повернення воєнних відшкодувань на суму 150 більйонів долярів і визнання власної „агресії" у відношенні до „мирної країни". Політичні спостерігачі звернули увагу, що Іран натомість на міжнародному форумі зовсім промовчував вимогу про уступлення з уряду іракського президента Саддама Гуссейна.

Головна квартира іракських збройних сил також покищо не згадує про перехід кордону іранською армією, а натякає тільки на „намагання переходу", але натомість признається, що приблизно 200,000-на іранська армія тимчасово „здобула вигідні для неї позиції у першому дні інвазії". Очевидно, іракські чинники заповідають контратаку проти „іранських агресорів".

Дипломати у багатьох столицях світу вбачають у відновленій війні на Близькому Сході загрозу для миру, тим більше, що прем'єр-міністер Ірану Госсейн Мусаві заяви, що його країна ніколи не підпорядкується резолюціям Ради Безпеки.

Також французька зброя напливає до Нікараґуа

Париж, Франція. — Французькі речники заявили, що уряд рішився продати відповідну кількість зброї для Нікараґуа і програма продажі вже почала здійснюватися, не зважаючи на застереження до цієї продажі Адміністрації президента Роналда Реґена. Міністер закордонних справ у французькому уряді Кльод Чейсон повідомив про це рішення після того, як лідер нікараґуанських сандиністів і військової хунти Даніель Ортега Саавендра зустрівся з президентом Франції Франсуа Міттераном і розмовляв з ним про ситуацію у його країні.

Сам Д.Ортеґа після зустрічі з Міттераном відмовився від всяких коментарів у цій справі і оправдувався, що його розмови у Парижі, ще не закінчилися, бо ще відбудуться зустрічі з прем'єр-міністром П'єром Мороєм, міністром оборони Чарльсом Герню й іншими офіційними особами. Не зважаючи на „незакінчені розмови", Франція підписала вже договір на продаж зброї на суму 13 мільйонів долярів для Нікараґуа, знаючи про це, що ця країна перекидає зброю для марксистських партизан в Ель Сальвадорі і що військова хунта у тій країні є посередником між Москвою і Гаваною і марксистськими партизанськими рухами у Південній Америці, — кажуть численні політичні спостерігачі і коментатори.

На підставі договору Франція доставить для Нікараґуа військові гелікоптери, наземні ракети близького засягу, протитанкові базуки, тягарові автомобілі і два патрульні ракетні човни.

Між іншим міністер Чейсон заявив, що продаж для Нікараґуа зброї ще раз показує, що французький уряд вестиме усі справи, включно з торгівлею, без зовнішнього тиску і закордонного втручання. „Кожна країна має право обрати свій власний напрям у політиці, торгівлі, культурному обміні тощо", — заявив Чейсон кореспондентам. Французька преса присвятила багато місця на своїх сторінках відвідинам Ортеґи.

В Америці

ІСНУЮТЬ ПРОГНОЗИ, — ЯК ПРО ЦЕ висловлюються урядовці з Адміністрації Роналда Реґена, що у фіскальному 1984 році прийде до зменшення воєнного бюджету. Речники Уряду вважають, що ймовірно, економічні і політичні труднощі створять потребу перевірки оборонного планування на дальшу мету. Один із-поміж цих урядовців зілюстрував сьогоднішню ситуацію в цьому аспекті, так: „Ми пливаємо в морі непевности".

УРЯД РОНАЛДА РЕҐЕНА, ЗМЕНШИВШИ допомогу студентам коледжів — в рекомпенсату — заініціював програму уділювання позичок для батьків студентів. Однак серйозною перешкодою до введення у життя цієї програми стали самі банкири найбільших банків ЗСА, як Чейс Манґеттен в Ню Йорку, Континентального Іллінойського Банку в Чикаго, Американського Банку в Сан Франсіско, відмовившись взяти участь у цій програмі. Мотивом відмови, — як про це висловився Едвард Фокс, президент агенції, яка допомагає у фінансуванні стейтовим позичковим асоціяціям, — є це, що „банкири не є певні щодо способу адміністрування цієї програми, і саме цей брак ясности їх зупиняє".

НЮЙОРКСЬКИЙ СТЕЙТОВИЙ ПРОКУРАТОР Роберт Ейбрамс повідомив про дальшу небезпеку затроєння довкілля поблизу Лав каналу, суміжним до Ніаґара Фоллс. Він сказав, що кількість діоксину, який знаходиться в токсичних відпадах у залишених домах, — „одному — найвищими, досі виявленими в довкіллі людини". Діоксин, складник хемічно створений людиною, може причинити хворобу рака в людей і вади в новонароджених немовлят, як і теж до нервового розладу в звірят.

В МІСЯЦІ ТРАВНІ ДЕПАРТАМЕНТ АҐРИКУЛЬТУРИ подав цікаве зіставлення цін на домашнє прохарчування протягом одного тижня однієї родини в Америці у чотирьох категоріях: скромне прохарчування, бюджетове, середньо-поміркованє і ліберальне. Так, наприклад, для родини з чотирьох осіб (батьки і двоє шкільного віку дітей) потрібно витрати в першій категорії (скромне прохарчування) — 58,30; в другій (ліберальній) така родина витрачає — 74,90 дол.; в третій категорії — 93.80 і в четвертій категорії — 112.30 дол. В ці обрахунки не входять алькогольні напої, їжа для звірят, паперові продукти, мило, порошки і подібні речі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J 07303

Відповідальність Президента

Страх американського й міжнародного світу, що прийде якась ближче невідома зміна в американській закордонній політиці, був оправданий. Склалися на цю непевність два факти: 1) раптовість і повна несподіванка відходу державного секретаря Александра Гейґа, і 2) заява самого Гейґа, що він відходить, бо настало „відхилення" від дбайливо устійненого політичного курсу. Широкі ворота для безлічі спліток, вигадок і теорій довкола відходу Гейґа відкрило власне засекречення мотивів самої димісії. Президент Реґен, проголошуючи факт, що Гейґ зрікся свого становища і що він, Реґен, прийняв резиґнацію Гейґа та призначив на його місце Джорджа Шульца, відмовився відповісти на будь-який запит, що стосувався причин відходу Гейґа. Американський і міжнародний світ очікував нетерпляче першої пресової конференції Президента, щоб дізнатися про цю справу щось ближче. Але на минулотижневій пресовій конференції Реґен також відмовився відповідати на запити щодо причин відходу Гейґа. Він виправдував своє становище запевненням,що це, мовляв, не така справа, яку нарід мусить знати. Зате заявив рішуче, що закордонна політика Америки залишиться після відходу Гейґа незмінною. „Закордонна політика виходить з овальної кімнати", — заявив Реґен, — це „овальної кімнати" в Білому Домі, в якій традиційно урядує Президент.

Ця коротка заява була насправді з'ясуванням сутньої причини димісії Гейґа, який вважав і вимагав, щоб єдиним архітектом і контролером закордонної політики мав бути він, державний секретар, чи пак — за европейською термінологією — міністер закордонних справ. Але в американській державнополітичній структурі-це річ неможлива. Хоча Александер Гейґ, недавній головний командант збройних сил Атлантійського Союзу (НАТО), був безумовно найкращим знавцем міжнародних відносин та особливо мав авторитет і повагу у західньоевропейських лідерів членських держав НАТО, проте З'єднані Стейти є демократичною державною верхівкою, яка виключає верховодницькі амбіції навіть найталановитішої людини і найбільшої індивідуальности. Сам плюралізм диктує засаду „прімус інтер парес" — може бути „перший", але „між рівними". А за американською конституцією першим у цій країні є її Президент. А Роналд Реґен не є „паперовим президентом" і не має такої вдачі, щоб чогось із своїх конституційних прероґатив зрікатися у користь будь-котрого члена свого Уряду.

Тому Александер Гейґ, хоч допоміг Реґенові чимало у великому ділі підвищення міжнародного авторитету Америки і її державного проводу, проте ввесь час свого перебування в Уряді Реґена мав дисонанси з різними членами державної верхівки. Пише про це у 4-сторінковій статті „Потрясення у державі" колективний редакційний штаб „Тайму" з 5-го липня ц. р. Питаємо там, що Гейґ не вмів і не хотів вжитися гармонійно в гурт, що його становили директор Аґенції зброєння і роззброєння Юджін Ростов; секретар оборони Каспар Вайнберґер; амбасадор в ОН Джін Киркпатрік, шеф штабу Білого Дому Джеймс Бейкер; дорадник Президента у справах крайової безпеки Вілліям Кларк і секретар скарбу Роналд Ріґен. Кожний із них — люди понад пересічну міру, фахівці із знанням та особистими природними амбіціями. Ясно, що вони не бажали довірити ділянку закордонної політики виключно Гейґові і виректися всякої власної причетности до неї, і активної співучасти в її формуванні. Водночас можна зрозуміти пересердя чотиризіркового генерала Гейґа, коли йому робили такі колючки, як ось, наприклад, скликання Крайової ради безпеки у Вашінґтоні саме на той день, коли він був в Об'єднаних Націях у Ню Йорку і прийняти на тому засіданні постанови, що забороняється американським сталеварням експортувати сталеві газопроводи до Західньої Німеччини і Франції, які хочуть спроваджувати з СССР природний газ. Президент Реґен, Вайнберґер і Кларк є проти побудови газопроводу з СССР до Західньої Европи, поки Кремль не вийде з Афганістану і не припинить втручання у справи Польщі, — Гейґ був за злагоду у цій справі з Францією і Західньою Німеччиною, як найбільш для Америки важливими і потрібними союзниками.

„Тайм" називає й інші сутні розбіжності думок між Гейґом, Президентом та Радою крайової безпеки: зокрема Гейґа беззастережну підтримку Ізраїля, і взагалі Близький Схід із проблемою арабських палестинців і аґресивною поведінкою Менахема Беґіна; британсько-арґентинський конфлікт за Фальклєндські острови; проблему відношення до латино-американських країн; проблему переговорів із СССР у справах обмеження стратегічної зброї, чи пак роззброєння. Колишній президент Ніксон заявив у Парижі, що у всіх цих справах розбіжності поглядів Гейґа і Президента та його інших дорадників були радше невеликі й несуттєві. Але не було атмосфери гармонійної співпраці. Тому Гейґ відійшов. Але політика Америки має залишитися незмінною з кращим до колективної співпраці Джорджом Шульцом, наступником Гейґа, який, як колишній секретар скарбу за президента Ніксона, теж не є новиком у політиці. Люди зміняються, держава триває і триває устійнена традицією і геополітичними відносинами закордонна політика. І відповідальним за неї був і залишається сам Президент ЗСА — Роналд Реґен.

Михайло Кучер

„НОВА ЛЮДИНА" І „ЗМІНИ" в СССР

Коли людина, навіть раціонально думаюча, опиняється перед тяжкими проблемами, вона інколи звертається до ворожби.

Трохи в іншій площині таке поступування властиве і державним діячам великого профілю, які відповідають за держави. Мішанина ворожби і прогноз властиві західній пресі, якщо мається на увазі персональні зміни на верхівці совєтської правлячої піраміди. Тоді західні прогнози орієнтуються на персональні зміни, на „нову" людину серед правлячої совєтської верхівки і від неї сподіваються якихось позитивних змін.

Та нема „нових людей", нема „нової" людини в совєтських умовах. Вона тільки фізично інакше виглядає від „старої", може мати менші роки, але її мислення, її психіка—„старі", бо вона продукт совєтського суспільства, у ньому родилася, в ньому дістала освіту, і в залежності від того, що вона цілковито совєтська, опинилася нагорі.

Тому нереальні сподівання, що ота „нова" людина знищить „помилки минулого", що вона випростує „ухили минулого" і знайде простий успішний шлях до направи.

Західня преса висловлює припущення, що „нова" людина буде здібною глянути правді в очі і оцінити справжнє неґативне становище держави.

Навіть найкраща „нова" людина на вершку правлячої совєтської піраміди не поставить інтереси держави понад інтереси правлячої кліки. Інтереси правлячої кліки переважають. Зрештою найкраща „нова"людина буде змушена рішати старі хворі проблеми. Вибору у неї не буде.

В СССР належить до доброго тону лаяти царські уряди. Безперечно, поганими вони були. Але жадний найгірший царський уряд не потрапив загнати імперію з її економікою та порожньою ідеологією у таке безнадійне болото, як совєтська комуністична партія.

Комунізм у Совєтському Союзі приречений на загибель. Прокурором і суддею стала історія. І тут не поможуть дивізії КГБ, тисячі шпигунів на Заході, ані не поможе західня зброя. Коли настане вибух, ми не знаємо. Якщо глянемо в недалеке минуле, то побачимо, що у 60-их роках у СССР певна частина людей ще вірила владі. Протягом останніх двадцяти років народи Совєтського Союзу цілком втратили всі ілюзії щодо гасел „соціялізму". Соціялізм совєтського зразка не має підтримки серед народів Союзу, одначе влада такої підтримки і не потребує. Вона сама в соціялізм не вірить. Тому помічається переорієнтація з позицій інтернаціоналізму на націоналістичні рейки. На гасло „пролетарі всіх країн, єднайтесь" ніхто не звертає уваги, хоч воно прикрашає сторінки „Правди", ані ніхто не звертає уваги на профіль деґенеративної голови Леніна. Тільки на папері існує гасло „партія і народ єдині". Зовсім навпаки. Влада панічно боїться народу — народів, боїться „єднання" з ним. Вже не так звертається увага на бажання „нерозвинених „народів" третього світу осягнути „розвинений" соціялізм совєтського зразка, як на державні вигоди СССР.

Відношення між владою і народами побудовані на антагонізмі. Жадного співробітництва нема. Побільшується число громадянського непослуху, бойкоту політичних намірів партії. На збори людей женуть під загрозою кари. Саме життя протестує проти економічної політики партії. Тому в СССР появився „сірий" ринок і „чорний ринок". Це вже давно „друга" економіка Совєтського Союзу.

Ми знаємо, що антагонізм між совєтською владою і народами Союзу існує, але занадто хуткий і для нас позитивний висновок з того робити не варто. Народи Совєтського Союзу не знають такої соціяльно-економічної програми, яка зліквідувала б існуючу в країні кризу. На папері можна легко вифантазувати таку програму, але народи СССР її не приймуть з простої причини — в країні існує як реальність велика числом (не якістю) комуністична партія. З нею треба або стати на боротьбу, або з нею співпрацювати. Тоді потрібна політична партія — конкурент. Покищо такої немає. І постання її нереальне. Народи Совєтського Союзу ненавидять партію, але не підуть її бити кілками. Вони знають силу партії

Одначе боротьба вже почалася і її не можна недоцінювати. Це тільки перший етап. Покищо борців небагато — одиниці, вони добиваються „гласности" у суспільних справах. Вони пробують звільнити суспільну думку від рабської покірности владі. Важливим є й те, що в тюрмах і таборах зміняється відношення до політичних в'язнів. До них придивляються з цікавістю. Ними вже не погорджують як дон-кіхотами, що пішли на сонце з мотикою.

Одначе досі дисиденти не випрацювали економічні перспективи, які зацікавили б народи СССР. Ще й тому дисидентський рух не може стати всенаціональним.

Те саме сталося з польською „Солідарністю". „Солідарність" сказала: усуньмо від влади комуністичну партію і все буде добре. Не було в Польщі добре і без комуністичної партії до 1939 року. „Солідарність" не дала вказівок, як комуністичну партію відсунути від влади без громадянської війни.

В СССР знають, що виконання державного пляну неможливе без існування „сірого" і „чорного" ринків. Між фабриками і заводами проходить півзаконний, неможливий до контролі, ринок — себто обмін потрібними до виконання державного пляну матеріялами. І це позбавляє можливости впровадити реформи. Такий півзаконний ринок навіть корисний для влади.

Дещо інша справа з сільським господарством. Тут влада вже погодилася з порушенням права, щоб не довести до повної катастрофи. Якщо реформи запровадити, то село почне великий галас — де дістати додаткову техніку, запасні частини до неї і хемічне удобрення? І тут захована велика небезпека для партії. На сцену, на перший плян, вийде т. зв. риночний фактор, який виведе сільське господарство з-під партійної контролі. Тоді сільське господарство може вимагати для свого повного розвитку знищення плянування також у промисловості. Тоді прибуток треба ділити поміж працюючими.

І тут доходимо до абсурду, який був би всюди, за винятком Совєтського Союзу. Партія хутчіш погодиться на повне знищення країни, як відмовиться від влади. Доказ цього маємо вже тепер у Польщі. Там партія тримається влади, хоч ідеологічно та економічно країна опинилася на дні прірви.

Криза сільського господарства, на мою думку, це початок загибелі Совєтського Союзу. Подібна криза з дальшим розвитком промисловости розвинеться і в промисловості.

Якщо перейдемо у сферу можливого, то запровадження риночного фактору може привести до послаблення ролі партії і до „соціялізму з людським обличчям". А це приведе Союз до нормальної плюралістичної демократії. Тоді комунізм втратить владу.

Але „ліберального" соціялізму, ані „соціялізму з людським обличчям" в СССР бути не може.

Росіяни, які спостерігають СССР з-за кордону, висловлюють занепокоєн-

(Продовження на стор. 3)

Іван Кедрин

Ще один письменник між малярами

(Мирон Левицький: „Ліхтарі", новелі. Об'єднання українських письменників „Слово", Едмонтон-Торонто, 1982. Стор 108)

Після великих мистців-малярів Шевченка, Масютина, Грищенка, Гординського і Козака — тягу до писаного слова відчув також Мирон Левицький, один із найвидатніших наших сучасних малярів старшого покоління, постійно замешкалий у Торонто в Канаді. Як це завжди буває — читач бере в руки книжку літературного дебютанта трохи непевно, з резервою, чи не стрінеться з аматорщиною, яка нагадуватиме шкільну задачу, а, може, щось штучне, натягане. Яка мила несподіванка з „Ліхтарями" Мирона Левицького. Чому „ліхтарі"? Бо це були межові стовпи на його щоденній дорозі з дому до школи і назад, — кожний ліхтар мав свою назву, вони були дбайливо пораховані й понумеровані і служили за дороговказ школяреві. „Ліхтарі" — це власне автобіографічні нариси, спомини з дитячих і ранніх молодечих літ.

Героєм є Микольцьо, але насправді це Мироньцьо, бо автор сам вказує пальцем на себе, коли Микольцьо нарікає, що від дитинства мав прикрощі з приводу свого рудого волосся. Цих 10 спогадових нарисів — це перлини гумору й сатири, подивугідного відтворення психіки дитини-школяра і юнака, який прагне бути „мужчиною", водночас це зразки елеґантного стилю і гарної мови. Автор помистецьки вплітає маленькими епізодами характеристичні риси польсько-української ворожої атмосфери у передвоєнному Львові, але нема там навіть якоїсь тіні патріотичної буфонади. В останньому своєму нарисі „Загублене дитинство" автор відхиляється від реалізму в сторону натуралізму. Але можна уявити, що кожний із таких натуралістів, як український Винниченко, французький Золя, польський Пшибишевський чи російський Купрін або Ґорький міг би змалювати таку любовну сцену якщо не вульґарно, то драстично, — Мирон Левицький розв'язав свою літературну проблему, як елеґантний штукар.

Десять коротких нарисів разом на 108 сторінок малого формату — це ще не книжка, а книжечка. Кажу авторові, з яким приятелюю від післявоєнних років еміґрації в Інсбруці в Австрії: „Чому Ви, Мироньцю, не зібрали більше таких новель, щоби була книжка, а не книжечка?" — „Як будуть добрі відгуки на книжечку, то, може, буде й книжка". Це „може" непокоїть. Бо Мирон Левицький довгенько чекав поки дав громаді оцю книжечку, — і рідко виступає з індивідуальними мистецькими виставками, хоч це насправді мистець з Божої ласки. Отож хотілось би, щоб оцей „добрий відгук" на „Ліхтарі" спонукав його до нового виступу вже в недалекому часі таки з книжкою.

Тим часом „Ліхтарі" можуть стати бібліографічною рідкістю.Видані невеличким накладом, надзвичайно чепурно чи просто люксусово, — у твердій обкладинці з автопортретом автора і графічними ілюстраціями, на яких видно печать духа таких майстрів графіки, як Нарбут і Ковжун. Гарна, цікава, вартісна книжечка з-зовні і всередині. І Об'єднання українських письменників „Слово", яке дало цьому виданню свою фірму видавця, вчинило правильно: бо Мирон Левицький промостив собі цією малою книжкою шлях до українського письменства. Був би смертельний гріх, як би він „Ліхтарями" розпочав і закінчив свою письменницьку кар'єру.

Ольга Кузьмович

СТРАХ МАЄ ВЕЛИКІ ОЧІ

Наша давня народна приповідка сьогодні, здається, більше актуальна, як була вона колинебудь давніше. Страх — в думках і в щоденному житті, страх — індивідуальний і збірний, страх — особистий і політичний тепер перевищує усі інші почуття. Тому не диво, що про страх говорять щоденно і пишуть про нього в пресі та наукових довідниках. Що є причиною, що ми тепер так багато займаємося проблемою страху? Чи це наслідки Другої світової війни і знищень від атомової бомби? Чи зріст злочинства і безумних убивств? Чи терористичних акцій і політичного насильства?

Зиґмунд Фройд уважає, що страх має безпосереднє відношення до очікування. Страх — каже — він, є завжди перед чимсь, перед невідомим, яке може вас зустрінути. Він називає у своїх працях три роди страху, а на першому місці ставить страх перед погрозами. Сьогоднішні психологи вважають що почуття страху є куди складніше, а зокрема почуття страху серед молоді, яке випливає з непевности щодо завтрішнього дня, з можливих небезпек атомової війни, а зокрема з браку цілі в житті. Тому так часто для заспокоєння страху теперішня молодь береться уживати наркотики чи алкоголь.

Але й кожний пересічний громадянин живе у постійному страху за своє власне життя і за життя своїх найближчих. Постійно чуємо і стверджуємо, що сьогодні життя одиниці не представляє ніякої вартости, бож щоденно безумно вбивається людей з дрібної причини абі і взагалі без причини.

Світова політика, а згляднo ті, які її ведуть, ніяк не хочуть признати того страху в одиниці. Вони переконують, що миру не можна осягнути взаємним застрашуванням, а тільки через вирівняння інтересів. Вони також кажуть, що ніяка доба в історії не існує без цілковитого браку страху, а його можна лише частинно позбутися тоді, коли посилити зброєння. А втім чи великі політики колинебудь звертають увагу на почування і переживання пересічної людини? Коли слідкуємо за подіями, тепер чи в недавньому минулому, то здається немов державні мужі не раз поступають зовсім наперекір здоровому глуздові, ніяк не беручи до уваги почувань людяности.

В українському житті страх має особливе місце. Довгі роки переслідувань тим чи іншим режимом, ув'язнення, розстріли, — все те позначило тавро на українській психіці. Той страх перед переслідуваннями, перед сильнішим прийшов за нами навіть і тут, де маємо повну свободу життя. Досить, щоби хтось загрозив нам, чи показав свою силу, ми — схиляємо голову і...боїмося. Саме, здається, той страх викликав у нашій спільноті у вільному світі поділ на сильніших і тих, що мовчать. Усе ж виглядає, що цей психічний натиск останньо меншає Одним із доказів того, була 30-та Конвенція Українського Народного Союзу. Дай Боже, щоб це був початок мовчазної більшости–скинути зі себе назавжди, непотрібне почуття страху перед уявною небезпекою, якій важко найти ім'я.

Співробітниця УНІГУ дістала посаду у Стенфордському університеті

Кеймбридж, Масс.—Ненсі Шілдс-Коллманн, співробітниця Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету від 1973 року, дістала призначення на посаду асистента в департаменті історії Стенфордського університету.

Її спеціяльністю є історія Росії до 1725 року, яку вона вивчала у проф. Едварда Л. Кінена. Склала вона докторський іспит з історії польсько-литовської держави у проф. Омеляна Пріцака і студіювала в нього ранню історію України. Н. Шілдс-Коллманн була редакторкою „Рецензії" в роках 1975 - 76 та „Протоколів" семінара історії України УНІГУ.

У Стенфорді Н. Шілдс-Коллманн буде викладати історію Московщини та буде вести курси історії Польщі-Литви та України до XУIII сторіччя включно. Її дослідницькі зацікавлення спрямовані на природу політичної системи давньої Московщини. У своїй докторській дисертації вона аналізувала московську боярську верхівку від початків XIУ до XУ сторіччя включно.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Володимир Янів

ДО ПІДГОТОВИ ВІДЗНАЧЕННЯ 70-РІЧЧЯ СМЕРТИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

(Українсько-французька конференція у Сорбоні на тлі зв'язків УВУ із французькими науковими центрами)

III

На думку доповідача, джерел філософічної постави поетеси треба шукати вже в її клясичній формації, що стала підставою її гуманістичних зацікавлень, та пізнішої ерудиції, яку вона послідовно поглиблювала, керована незаспокоєним зацікавленням всіма процесами у Европі, які спонукували її ставати промотором нових літературно-естетичних течій в Україні, а важкі умови життя в батьківщині примушували її переймати відповідальність не тільки за розвиток культури, але й просто — за долю народу. В цьому контексті цікаві концепції Лесі Українки завдань людини, історичного розвитку людства, специфічних завдань народу у перехрещуванні із всесвітянством, призначенням Европи та европейської культури, співвідношення культури й модерної цивілізації.

Саме ті питання прозвучали виразно в часі другої сесії, керованої проф. А. Жуковським і присвяченої вже повністю літературній проблематиці. Згадуваний вже проф. Морель при підкресленні ориґінальної концепції Дон Жуана в „Камінному Господарі" вказав на елементи філософічні твору у повній багатогранності проблем метафізики, моралі та практичної філософії життя, при чому добачав він навіть профетичні(пророчі) тони.

Автор цього огляду вказав у аналізі „Лісової Пісні" під певним конкретним кутом ідеалу „вічної любови" при концепції української родини на багатопляновість драми її проповіддю ідеалістичного світовідчування, із цілком актуальним і насьогодні питанням співвідношення культури та цивілізації у специфічному відчутті природи, питоменному для українця. Етнопсихологічні висновки тим цінніші, що „феєрія" Лесі Українки, базована на фолкльорному матеріялі з усіми народними віруваннями нашого Полісся (Півночі), як вони століттями наверствовувалися, і тому автоматично відбивають світогляд спільноти. Потвердженням глибини цих констатацій дає рівнобіжна аналіза „Тіней забутих предків" Коцюбинського, що постали майже рівночасно із „Лісовою Піснею" і що стосуються вірувань другої вітки українського народу, із південної гірської полоси.

Філософічність настрою відбилася й у Лесиній матафорі, щоб їй була присвячена студія проф.М. Славутича із Едмонтону (тільки надіслана до відчитання).Метафорою послуговувалася Леся часто із зрозумілих причин скривання думки перед всесильною цензурою. Подібна тенденція у виборі різних „далеких" тем, в яких постаті героїв стають просто алегоріями, не відразу зрозумілими для цензора, але вимовними для людини, що виростала з цілої атмосфери тодішньої України. Метафора із своєрідною атмосферою загадковости, підносячи поетичність твору, стає підставою можливости різних інтерпретацій, а тим самим спричинює багатоплановість твору, в тому числі його філософічність із необхідною рефлексійністю.

В своїй порівняльній студії цілої творчости поетеси професор УВУ І. Качуровський наголосив філософічні проблеми „правди і краси", якими авторка була просто одержима. Філософічною була також проблема згадуваної вже доповіді проф. Жилавого в паралелізмі „Боярині" та „Покарання" з погляду ідеалу свободи, який вимагає революційної постави людини проти деспотизму й тиранії. В другій сесії була також вміщена згадана доповідь проф. Куропася.

Власне кажучи, філософічність підходу проявилася найвиразніше саме у другій сесії і була до певної міри її провідним мотивом. Третя сесія — у протиставленні до двох перших — не мала такого виразного тематичного пов'язання, а в ній було місце для усіх інших причинків до Лесиної творчости, як,наприклад,для зреферування критичної оцінки Лесі сучасних їй французьких письменників згадуваного вже проф. Глинського, чи інформації професора УВУ, акредитованого також при Сорбоні, д-ра Аристида Вирсти про праці Лесі в ділянці музикології, чи вірніше про її етнологічні збірки українських народних пісень. Ця доповідь була ілюстрована музичними записами зібраних пісень, а на одному записі, на жаль, мало фахово зробленому і тому й мало виразному, був навіть голос Лесі Українки.

Коли низка згадуваних вже авторів ілюструвала перехрещування творчости Лесі Українки із французькою літературою д-р Оксана Драй-Хмара Ашер, відома коментаторка творчости свого батька із „п'ятірного ґрона" українських неоклясиків Михайла Драй-Хмари, представила вплив творчости Лесі Українки на „двадцяті роки" — роки згодом „розстріляного ренесансу", в першу чергу саме на неоклясиків. Коли один із неоклясиків — Филипович — присвятив Лесі два есеї тоді Драй Хмара написав її монографію, проаналізував деякі її твори та представив її співвідношення із Франком.

Викладач УВУ д-р О. Вітошинська, яка найбільше причинилася до організації конференції, як постійний зв'язковий УВУ до Інституту Сорбони і як другий співорганізатор всіх сесій, представила на підставі аналізи творів конфлікт ґенерації в Україні в час дії Лесі Українки на тлі різних концепцій прямування до відродження України; Лесі доводилося часто у листуванні виступати проти членів власної родини, підкреслюючи, як передумову повного визволення, безкомпромісовість у змаганні до здобуття самостійности, від якої залежить розвиток української культури.

Закінчив сесію Володимир Янів, як ректор УВУ, і з цього титулу співорганізатор Конференції. В підсумку він висловив вдоволення, що конференція, закінчившись незаперечним успіхом, являє собою не тільки дальший крок у співдії обидвох співгосподарів, але взагалі в українсько-французьких наукових зв'язках. Порівняно до першої спільної — Франківської — конференції, дає вона і кількістю активних співучасників і шириною проблематики (у структурному пов'язанні), і вичерпністю доповідей основу до виправданої сатисфакції. Для пригадки, коли на Франківській конференції було — крім уведення — 9 доповідей і одна коротка комунікація, тепер мали ми — крім уведення й заключення — 14 доповідей. Дуже відрадним фактом було, що чотири доповідачі завдяки допомозі Фундації УВУ у ЗСА, змогли приїхати із

(Продовження на стор. 3)

Нова людина...

(*Продовження зі стор. 2*)

ня можливістю поділу СССР на національні республіки і вже наперед погрожують. Для залякування витягають з історичного архіву погляд державного секретаря ЗСА Б. Колбі з 1920 року. Тоді вже почалася комуністична інфільтрація совєтського комунізму до ЗСА, але Уряд твердо стояв на антисовєтському становищі. Б. Колбі тоді сказав: „Наша країна рішуче відмовляється від вирішення російського питання на основі розподілу Росії". Тоді ЗСА мало знали про намір Совєтського Союзу опанувати цілий світ. „Єдинонеділимці" на Заході погрожують паперовими мечами: — кожен, хто „підняв руку" на поділ Росії — загинув, або — такий намір приведе до відродження російського націоналізму.

Нехай і так. Але відродження „російського націоналізму" ми вже й так маємо під фірмою совєтського патріотизму. Єдинонеділимці на Заході, проте, краще погодяться на існування совєтської імперії, як на її поділ.

Одначе те, що думав Колбі, може не зобов'язувати, наприклад, Роналда Реґена...

Героїв взагалі дуже мало і не можна вимагати їхнього існування в СССР. Там пересічна людина хоче жити майже за кожну ціну, навіть ганебну. Таким поступованиям вона спасає себе і дає можливість існувати комуністичному режимові. Пасивність маси совєтського населення зрозуміла, але вона дає можливість безтурботного існування владі.

У Совєтському Союзі нема традиційних моральних цінностей, спадщини християнської культури, як серед правлячої верстви, так і серед широких мас населення, які могли б спасти суспільство від розпаду. Інколи говориться про зріст чи відродження релігійности у СССР. Якщо й так, то така релігійність здебільшого обрядова лише.

Тому у всій гостроті постає питання: „Що робити"? Воно було традиційним для ліберального суспільства царської імперії, і, як грішний спадок, перейшло до червоної імперії, за винятком большевиків. Вони такого питання ніколи не ставили, бо мали програму. Тепер таке питання розкотилося по цілому світі і по демократичному Заході. Питання є, але відповіді й досі немає. Ані незадоволена частина совєтської інтеліґенції, ані Захід не мають задовольняючої відповіді, не мають альтернативи совєтському режимові. Західня демократія перебуває під безперервним обстрілом власної лівої інтеліґенції. Західня демократія, очевидно, не ідеальна, бо нема ідеальних речей у світі.

Якщо нема кращого практично, треба зробити все можливе, щоб уникнути найгіршого. Тому треба боротись не за ідеальне. В путах таких думок опинилися західні політики. Захід морально, економічно, а тому й політично підтримує стабільність совєтського режиму, уступає йому, в надії уникнути чогось гіршого, якщо таке „гірше" може існувати.

Політика допомоги для Кремля в надії, що він зрештою „порозумнішає" на західній взірець — небезпечна. Тому нормально розумні люди як в СССР, так і на Заході відходять від активної боротьби і замикаються у вузькому колі особистих інтересів. Такий стан помічається і серед української діяспори. Доказом того — на мою думку — є несподівано великий натиск на культуру замість політики. Якщо „культура" не має основи (бази) в політиці, то яка її ваґа?

До підготови...

(*Продовження зі стор. 2*)

Америки (п'ята доповідь професора із Канади була надіслана до відчитання.

Взагалі дуже позитивним фактом було, що тільки два доповідачі були відсутні і їх причинки відчитано іншими, а 13 були постійно присутніми й могли приймати участь у дискусії, що дала цінні доповнення й зауваги, які треба було узгляднити при редаґуванні Збірника.

Дисципліна доповідачів була зразкова — власне, не було перетягання передбаченого часу (по півгодини на доповідь), завдяки чому завжди була можлива дискусія. Тільки один із передбачених доповідачів не зміг доповіді підготовити. Звичайно, можна жалкувати, що чимало із драм Лесі Українки не можна було проаналізувати, але конференцію треба рахувати за добрий старт: матеріяли конференції, згідно із пляном, повинні бути видруковані до 1-го серпня 1983 року. Але конференція, в якій брали участь прелеґенти із Франції, Німеччини, З'єднаних Стейтів Америки й Канади, повинна заохотити учасників подібні конференції улаштовувати — при притягненні дальших можливих фахівців — у себе на місцях у співдії із славістичними інститутами. І саме тоді буде можна поширити, а що важливіше — видати нові матеріяли по-німецьки та по-англійськи, — подібно як це було у випадку вечорів Сковороди.

Звичайно при теперішній загальній фінансовій кризі це завдання нелегке до виконання, але в підсумку В. Янів висловив надію, що піонерська праця українських дослідників повинна зустріти підтримку суспільности. Це тим більше, що зустріч українських дослідників в репрезентативній залі Сорбони мала — у час загального розпорошення — велике інтеґруюче значення, притягаючи науковців-дослідників з різних країн. Своє слово, в якому була подана також синтеза цілої конференції із характеристикою доповідей, закінчив автор цих рядків подякою за гостинність професорові Кадо з проханням передати подяку французьким компетентним чинникам за видатну допомогу до покриття коштів конференції на місці; подякою доповідачам за гарну підготову, що склалася на загальний вислід Конференції, — зокрема за приїзд колеґ „далекого віддалення", при чому окрема подяка була висловлена колезі проф. Петрові Гоєві за повне зрозуміння значення зустрічі та за підтримку стипендіями на приїзд. Тепло була відзначена активність д-р О. Вітошинської при багатомісячній підготові конференції. Знову ж місцевим паням належиться признання за підготову прийняття всіх гостей після закінчення Конференції. До речі, гості виповнили залю вщерть — особливо на закінчення, яке припадало на вільний від зайнять день (субота).

В часі товариської зустрічі ще раз можна було обмінятися враженнями, а французькі господарі були повні признання за добре опанування французької мови прелеґентами з-поза океану, — факт доволі рідкий сьогодні, коли англійська мова стала панівною не тільки у політичному житті, але й міжнародних зустрічах українських та інших інтелектуалістів.

Коротко: остання наукова конференція УВУ у Парижі дала найкращі підстави до продовження тієї місії, яку УВУ має із свого заложення, але яку він може тепер виконувати успішніше у висліді багатьох років старань і наполегливої праці цілого нашого колективу. До співдії притягає приклад щораз то нових колеґ, які мають змогу вислідн своїх досліджень представити ширшому — міжнародному — форумові, насамперед у безпосередній зустрічі, а згодом почерез друк всіх актів.

„Голос"...

(*Закінгення зі стор. 1*)

троверсійними чи провокативними. Однак радіостанція має право і обов'язок відповідно коментувати становище Уряду ЗСА і опрокидувати фальшиве насвітлення американської політики з боку СССР. Гюс думає, що новий керівник цього департаменту, Сет Гропсі, достатаньо заавансований журналіст і тому він найкраще надається на це становище.

Китайська Народна Республіка і країни так званого третього світу та Латинська Америка лежать також в засягу великого зацікавлення нової адміністрації „Голосу Америки", але країни Варшавського Пакту і взагалі Східня Европа все ще залишаються на першому місці американського зацікавлення. Гюс повідомив, що він створив так звану дорадчу раду, до якої між іншим входить прибулий із Совєтського Союзу челіст Мстислав Ростропович, й багато інших етнічних діячів, завданням яких буде поліпшувати радіопересилання до Совєтського Союзу і його сателітів. Він також уважає, що національні передачі повинні отримати більше свободи у підборі передач, а не тільки передавати це, що появляється на сторінках американських газет.

У ПОРТЛАНДІ, В СТЕЙТІ ОРЕҐОН, ВВЕДЕНО заборону займатися дальшим рибаленням риби-сальмону на великому промірі побережжя від Кейп Фалкон до Каліфорнії. Це міроприємство введено для того, щоб не піддати під загрозу цілковитого вилову цієї вартісної риби, бо рибалки вже інтенсивною ловлею сальмону з початку сезону досягли дозволеної квоти улову — 488,000 штук риби. Сезон рибальства значно довший і Ореґонська комісія риби і дичини побоювалася надмірної експлуатації рибних ресурсів.

НІЧНА ЇЗДА АВТОМ Є ЗНАЧНО НЕБЕЗПЕЧНІША, ніж денна, і випадки автомобільних катастроф у три рази частіші в темряві, ніж удень, — каже Крайова рада безпечної їзди у 12-сторінковій брошурі, де можна прочитати і інші поради для безпеки подорожування. Брошура „How to Drive After Dark" безкоштовна і її можна собі виписати, висилаючи велику конверту зі значком і до себе заадресовану для цієї брошури, і пишучи на адресу: Public Relations Department, National Safety Councill, 444 North Michigan Avenue, Chicago, Ill. 60611.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 12-го липня 1982 р. в Ню Йорку, Н. Й. відійшов у Вічність, на 78-му році життя, наш Найдорожчий Муж, Батько і Дідо

бл. п.

ЮРІЙ ГОШКО

нар. в Тарнаві Нижній, пов. Турка над Стриєм, Зах. Україна.

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 16-го липня 1982 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми 129 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН — у суботу, 17-го липня 1982 р. о год. 9-ій рано з того ж заведення до церкви св. Юра в Ню Йорку, а звідтам на український католицький цвинтар Св. Духа в Нортгемтонбурґу, Н. Й.

В глибокому смутку:

АННА — дружина
ТЕОДОР — син з дружиною ІРИНОЮ і дітьми МАРКОМ, ЮРКОМ і НАТАЛКОЮ
ОСКАР — син з дружиною АНТОНІЄЮ
ЧЕСЯ — дочка
ВОЛОДИМИР — син з дружиною ЛЕСЕЮ і дітьми ХРИСТИНОЮ і АНДРІЄМ
СТЕФАНІЯ — дочка по чоловікові ЧЕРЕПАНИН з дітьми ВАСИЛЕМ і ЛЕСЕЮ
Ближча і дальша родина в Америці і Україні.

З глибоким жалем повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що у вівторок, 25-го травня 1982 р. відійшла від нас у Вічність по тяжкій недузі, на 66-ім році життя наша Найдорожча ДРУЖИНА, ДОНЬКА та СЕСТРА

бл. п.

Д-р НІНА КАТЕРИНЮК з ШУРИНІВ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 28-го травня у православній церкві Вознесення, Louisville, Ky. А її поклали на вічний спочинок біля батька на Cave Hill цвинтарі.

Горем рибиті:

ОМЕЛЯН КАТЕРИНЮК — муж
ЮЛІЯ ШУРИН — мама
Інж. ОЛЕГ ШУРИН — брат
МАРІЯ КОПИТОВ — тета

Ділимося болючою вісткою з Родиною і Друзями, що у вівторок, 6-го липня 1982 р., після довгої і важкої недуги, на 70-му році життя, відійшов у Вічність наш Найдорожчий Муж і Батько

бл. п.

АНДРІЙ КІСІЛЬ-ДОЛЬНИЦЬКИЙ

син Волинської землі, сотник УПА, в'язень Берези Картузької, суспільно-громадський і кооперативний діяч в Монтреалі, Канада

Горем прибиті:

дружина — ОЛЕКСАНДРА
сини — ОЛЕСЬ і ВАСИЛЬ
доня — МАРУСЯ
Ближча і дальша родина в Україні і в Польщі

ПОХОРОН — відбувся 9-го липня 1982 р. в Монтреалі, Канада.

•

Пожертви просимо складати на Фундацію ім. Т. Шевченка і на Видавничий Фонд Літопису УПА

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Незабутнього Мужа, Батька, Дідуся і Брата

бл. п. ВОЛОДИМИРА ЛЕСИКА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в НЕДІЛЮ, 18-го липня 1982 р. о год. 11-ій рано в церкві СВ. ДУХА в Честер, Па.

Цього ж дня по Службі Божій, буде відправлена

ПАНАХИДА

над могилою Покійного і

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

на цвинтарі свв. Петра і Павла у Спрінґфілд, Па.

Просимо Друзів і Знайомих згадати Покійного у своїх молитвах.

Горем прибита дружина ЕВФРОЗИНА з Родиною

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що з волі Всевишнього, відійшла від нас у Вічність по довгій і важкій недузі, в неділю, 11-го липня 1982 року наша Найдорожча Мама, Бабця, Прабабця, Сестра і Тітка

бл. п.

МАРІЯ з ЧИЧУНІВ ГАРАСИМІВ

довголітня вчителька на Рідних Землях і в Німеччині, народжена в Стрию, Україна

ПАРАСТАС — в середу, 14-го липня 1982 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН — в четвер, 15-го липня 1982 р. о год. 9:30 рано в церкві св. Юра в Ню Йорку, а відтак на цвинтар Св. Хреста в Норт Арлінґтон, Н. Дж.

В глибокому смутку:

доньки — ДАРІЯ ЧИЖИК
ЛЮБА ДАРМОГРАЙ з мужем ЯРОСЛАВОМ
внуки — ХРИСТЯ КРАМАРЕНКО з мужем ПАВЛОМ і дітьми ПЕТРУСЕМ і МИХАЙЛИКОМ
РОМА РУНІ з мужем ТАМІ і дітьми МИХАСЕМ і КЕВІНОМ
МАРТА ДАРМОГРАЙ
АНДРІЙ ДАРМОГРАЙ
сестра — РОЗИНА ІВАСИКІВ
сестрінок — ЗЕНОН ІВАСИКІВ з родиною
ближча і дальша Родина в Америці, Австралії, Україні і Польщі

Аркадія Оленська-Петришин...

(Закінчення зі стор. 1)

„Край городу"

Крім малювання і мистецької критики (вона є редактором мистецтва в „Сучасності") А. Оленська-Петришин працювала викладачем малярства в Гантерському коледжі і в Даґлес коледжі.

Працюючи наполегливо, з великим талантом і вмінням, мисткиня дуже швидко вибилася на чільне місце серед молодшої групи українських мистців і про неї заговорили не тільки українські, але й американські та канадські критики. Її картини, під час понад 15-ти групових і 26-ти індивідуальних виставок, які відбувалися по багатьох університетах і мистецьких установах своїх і чужих, завжди втішалися увагою мистецьких критиків. Серед них знаходимо багато захоплених мистецтвом А.Оленської-Петришин.

Цей загальний хор похвал і заохоти для визначної малярки продовжується і тепер, коли А. Оленська-Петришин залишила абстракт і малює „традиційно", особливо досягаючи великого артизму в графічних працях і оліях великих розмірів, які експонуватимуться на оголошеній виставці.

Критика загально підкреслює в олійних картинах і графіках А.Оленської-Петришин її унікальне відношення до природи. Тут читаємо: „Відчуття природи чи рослинности було питоме її найраннішим працям — безпредметним картинам і рисункам і ранніх 1960-их років, де у зовсім абстрактних формах можна було відчути органічність та опуклість форм природи. У її сучасних великих оліях Оленська-Петришин підкреслює приголомшуючи велич природи (за допомогою великорозмірних полотен) та діяння природи як психологічного та фізичного оточення людини. В графіці, натомість, не зважаючи на подібні до оліїв експресивні імпульси, мистець заохочує бачення зблизька, де глядач начебто зближається до зображеного, прослідкуючи деталі складних рослинних форм".

Далі в численних критиків зустрічаємо такі означення для творчости української мисткині: „самовпевненість та безпосередність комунікативности", „незатурбований розвиток і рясне самоздійснення" нею зображуваної природи„жувучість її гущавини", при чому „гущавина переплетених форм часто стає як картина перед глядачем, ваблячи його, але й не дозволяючи в той сам час заглянути поза форми на першому пляні", домагаючись проте його уваги; „недвозначністю свого буття" („Нічні кактуси") ці кактуси „часто нагадують живі істоти".

І тут загальний висновок критиків, що „найуспішніші її праці — це ті, в яких є якийсь елемент надприродности, в яких відчувається загадковість. Форми здаються індивідуалізованими, як якісь свідомі себе присутності, які здібні комунікуватися з нами". Кактуси ці „немов постаті, які видаються загрозливими...

Часом таку загрозливість можна відчути в безлистих деревах, бачених через вікна, що нагадують також щось інше — поверхню якоїсь плянети або рентґен людської голови... Дуже часто це рослини, які зображені за вікном, і вони, здається, відповідають на погляд глядача, як свідомі істоти".

Серед визначних критиків, які високо оцінюють творчість малярки, є Жолтан Букі, куратор красних мистецтв Нюджерзького стейтового музею, де проходитиме ця виставка протягом п'яти повних тижнів (адреса музею: New Jersey State Museum, 205 West State St., CN-530, Trenton, N.J. 08625).

Цей мистецтвознавець написав про Аркадію Оленську-Петришин таке: її „картини рослинности мають могутній зоровий імпакт, який полонить глядача, примушує його зупинитися в русі. Буйна рослинність є часом тією дикою і незнайомою гущавиною, яка існує в більшості в цих днях лише у неясній згадці минулого. В інший час — це рослинність оранжерейного зразка, яку вирощує людство, щоб злагіднити жорстокість сучасного існування. Чи дикі чи присвоєні, сенс порядку і ладу домінує над полотнами Оленської-Петришин навіть тоді, коли сенс ладу мисткині є, парадоксально, створити хаос"... Картини ці манять, інтриґують, захоплюють, навіть лякають; вони також полонять нас плетивом елеґантного взору і високої декоративности, що повнить глядача по вінця красою і сильним переживанням мистецтва, — пише критик.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

УЧАСТЬ УКРАЇНЦІВ У ЧЕМПІОНАТІ СВІТУ КОПАНОГО М'ЯЧА — 1982

Від часу поданих нами попередніх нотаток про „українську участь" в цій найбільшій світовій імпрезі, якою є чемпіонат світу копаного м'яча, збірна СССР, у якій основну ролю виконують найвизначніші українські футболісти, відбула три гри. У вівторок 22-го червня ц.р., в останніх змаганнях першої рунди збірна СССР закінчила ремісом 2:2 з репрезентацією Шотляндії. Цим разом ґолі для СССР здобули Шівадзе і Шенґелія обидва найвизначніші грузинські футболісти. Тільки завдяки кращому відношенню ґолів, збірна СССР ввійшла до другої рунди ігор цього чемпіонату. В першій зустрічі другої рунди, що відбулася у четвер, 1-го липня, збірна СССР перемогла репрезентацію Бельгії, вислідом 1:0. Переможний ґоль цим разом здобув Хорен Оґанесян, вірменський футболіст з клюбу „Арарат" Єреван.

Як і пепередніх виступах, у цих змаганнях змагуни збірної СССР показали, що вони майже дорівнюють найкращим світовим „зіркам" цього спорту, одначе, як ми вже згадували раніше, їх головний наставник росіянин Бєсков не міг викресати в них потрібного до перемог запалу, завзяття і ентузіязму. В той час, як майже усі репрезентації в Еспанії, крім високоякісної гри, відзначалися надзвичайним завзяттям і ентузіязмом, збірна СССР грала, як мертва, гарно на око, але безуспішно. Одною з причин такого стану збірної СССР, був її склад, в якому грузини, українці, вірмени і білоруси воліли б виступати на цьому чемпіонаті в збірних своїх республік, подібно, як шотляндці, північні ірляндці, альжирці і ряд інших репрезентацій колишніх колоніяльних країн.

Цього вже свідомий і сам наставник збірної СССР, Бєсков. І так в київській „Спортивній Газеті" (ч. 74, 1982) була надрукована розмова Бєскова на пресовій конференції після перемоги збірної з репрезентацією Нової Зеляндії, на якій він, між іншим, сказав: „Перемога з рахунком 3:0 мене цілком влаштовує. Однак змістом зустрічі не задоволений. На розборі гри висловлю серйозні зауваження деяким футболістам, імена яких мені не хотілося б зараз називати. У вирішальному матчі з шотляндцями від них вимагатиму більше прагнення до перемоги і майстерності...". Саме цим Бєсков підтвердив факт, що „деякі" футболісти не мали прагнення до перемоги і не виявили своєї майстерності.

Не виявили бажаного Бєсковим і спортовими політруками СССР такого прагнення до перемоги і в рішальних змаганнях за вхід до півфіналу неросійські футболісти з репрезентацією Польщі, що відбулись в Барсельоні в неділю, 4-го липня ц.р. Вислід зустрічі 0:0 був вистачальним для поляків, щоб елімінувати збірну СССР від півфіналу. Технічно збірна СССР знову дорівнювала своїм суперникам, але польські футболісти грали з запалом, з великим бажанням здобути черговий успіх для своєї батьківщини Польщі, в той час, як футболісти з написом на грудях СССР у великій більшості хоч би навіть такої як Польща батьківщини не мають.

МИРОСЛАВ СТУПАР СУДДЮВАВ ЗУСТРІЧ ФРАНЦІЯ—КУВЕЙТ

Згідно з призначенням суддівського комітету чемпіонату світу, змагання Франція-Кувейт суддював українець Мирослав Ступар з Івано-Франківська. Він у минулому виступав в українському клюбі копаного м'яча в Луцьку на Волині, а пізніше — в клюбі „Спартак" в Івано-Франківську, в якому він закінчив свою футбольну кар'єру змагуна, але де почав нову кар'єру судді цього спорту, як теж викладача в Івано-Франківському педагогічному інституті. В своїй суддівській кар'єрі Ступар досі провів понад 30 міжнародних змагань, завдяки яким ФІФА (Міжнародна Федерація Футбольних Асоціяцій) призначила його служителем футбольної Феміди.

З яким настроєм ідете до Еспанії? - запитав його кореспондент київської „Спортивної Газети" — „І в найкритичнішій ситуації суддя повинен лишатися холоднокровним. Але зізнаюсь відверто: хвилююсь. Стати учасником завершальної стадії чемпіонату світу — велика честь. Це може бути єдиний шанс у житті", — відповів Ступар.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІГОР ІЗИДОР КОЗЕВИЧ, член УНС Відд. 183 ім. Івана Мазепи в Дітройті, Міч., помер 12-го березня 1982 року на 41-му році життя. Нар. 1941 року в Україні. Членом УНС став 1970 року. Залишив у смутку родичів, сестру Теодозію і брата Богдана з родинами. Похорон відбувся на цвинтарі Мт. Олівет в Вит Ридж, Колорадо.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Залуга, секр.

МЕЛЕТИК МОМОТЮК, член УНС Відд. 301-го ім. Дмитра Вітовського в Еддісоні, Ілл., помер 14-го березня 1982 року на 23-му році життя. Нар. 1959 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС став у 1977 році. Залишив у смутку маму Антоніну та братів Стефана, Александра та Богдана. Похорон відбувся 17-го березня 1982 року на цвинтарі св. Андрія в Еддісоні, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Врублівський, секр.

НІНА ЯРИНЯК, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл., померла 22-го березня 1982 року на 52-му році життя. Нар. в 1930 році на Волині, Україна. Членом УНС стала в 1950 році. Залишила в смутку мужа Івана, батьків Михайла і Дарію Крохмаль і сестру Соню з родиною. Похорон відбувся 25-го березня 1982 року на Вудловн Семетері в Дітройті, Міч.

Вічна Їй Пам'ять!
Василь Семків, секр.

ГРИГОРІЙ ШЕРЕМЕТА, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Міч. помер 6-го квітня 1982 року на 87-му році життя. Залишив у смутку синів Едварда і Михайла, шість внуків, двох правнуків, брата в Канаді і дальшу рідню в Україні. Похорон відбувся 26-го квітня 1982 року на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройті, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

МИХАЙЛО ЗАРОВЕННИЙ, член УНС Відд. 5-го ім. св. Миколая в Асторії, Н.Й., помер 24-го березня 1982 року на 89-му році життя. Нар. 19-го грудня 1893 року в Україні. Членом УНС став у 1934 році. Залишив у смутку дочку Олену Ді Паоля і Ольгу Кравснер, п'ять внуків і трьох правнуків. Похорон відбувся 27-го березня 1982 року на Ст. Чарльс Семетері у Фармдейл, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Хоманчук, секр.

АННА МУШТУК, член УНС Відд. 108-го Св.Духа в Лейквуді, Огайо, померла 25-го березня 1982 року на 87-му році життя. Нар. 10-го жовтня 1895 року в Західній Україні. Членом УНС стала у 1930 році. Залишила в смутку сина Тому і дочку Анну Філіпс. Похорон відбувся 27-го берзня 1982 року на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

ЯРОСЛАВ СТАНҐРЕТ, член УНС Відд. 461-го ім. Івана Мазепи у Велленді, Онт., помер 29-го березня 1982 року на 61-му році життя. Нар. 1921 року в Міттергофі, Австрія. Членом УНС став у 1966 році. Залишив у смутку дружину Евдокію, сина Богдана і дві внучки. Похорон відбувся 1-го квітня 1982 року на цвинтарі св. Хреста в Велленді, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!
Мирон Ґрох, секр.

БОГДАН ЄВГЕН ЛЕВТЮХ, член УНС Відд. 221-го ім. св. Стефана в Чикаґо, Ілл., помер 20-го квітня 1982 року на 66-му році життя. Нар. 15-го березня 1915 року в Долині, Зах. Україна. Членом УНС став у 1947 р. Залишив у смутку племінників Джінні Шиян і Міллі Дідух. Похорон відбувся 26-го квітня 1982 року на цвинтарі „Ґрінвуд Меморіял Парк" в Сан Дієґо, Каліф.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

МАРІЯ КОТИС, член УНС Відд. 42-го ім. Тараса Шевченка в Пассейку, Н.Дж., померла 22-го квітня 1982 року на 82-му році життя. Нар. 1900 року в Волі Вижній, пов. Сянік, Зах. Україна. Членом УНС стала 1961 року. Залишила в смутку мужа Івана, доньку Анну Пельтишин, синів Стефана, Михайла і Миколу, та п'ятьох внуків. Похорон відбувся 24-го квітня 1982 року на цвинтарі св. Михаїла в Лодай, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Блиха, секр.

ВАСИЛЬ КОВАЛЬЧУК, член УНС Відд. 182-го Т-ва „Українська Січ" в Кліфтоні, Н.Дж., помер 19-го квітня 1982 року на 67-му році життя. Нар. 1914-го року в Тернополі, Україна. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Анну, синів Ореста і Романа, доньку Марту та внуків Христину і Данила. Похорон відбувся 22-го квітня 1982 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Григорій Клименко, секр.

ВАСИЛЬ ВІТОШИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 347-го Т-ва Зпорізька Січ в Мілвил, Н.Дж. помер 20-го квітня 1982 року на 69-му році життя. Нар. 25-го січня 1913 року. Членом УНС став 1960 року. Залишив у смутку дружину Олю, та ближчу і дальшу родину в Америці і в Україні. Похорон відбувся на Українському православному цвинтарі в Мілвил, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Дарія Цапар, секр.

ВОЛОДИМИР КАРБОВНИЧАК, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Міч., помер 18-го квітня 1982 року на 61-му році життя. Нар. 5-го вересня 1920 року в Сиракюзах, Н.Й. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дружину Еффі, пасерба Маррі Голл з дружиною Ілоною і двох внуків. Похорон відбувся 21-го квітня 1982 року на цвинтарі „Ст. Гедвіґ" в Дірборн Гайтс, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Стелля Федик, секр.

МИКОЛА ПУНЯК, член УНС Відд. 57-го Т-ва свв. Петра і Павла в Коговсі, Н.Й., помер 2-го березня 1982 року на 80-му році життя. Залишив у смутку дружину Софію. Похорон відбувся 5-го березня 1982 року на цвинтарі св. Марії в Абінґтоні.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Савків, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ
18-го ЛИПНЯ 1982 РОКУ

Рочестер, Н. Й. — Управа Б-ва св. Йосафата Відд. 217 повідомляє членів Б-ва, що в неділю рано о год. 9:30 18-го липня в церкві св. Йосафата відбудеться посвячення братського прапора, а о год. 2-ій по полудні відбудуться Піврічні і Місячні збори в церковній залі з таким порядком: Відкриття, Контрольна Комісія переведе контролю касових книг і діловодства. Потім відбудуться Місячні збори Б-ва, відчитання протоколу, звіти фінансовий, хворих, звіт Контрольної Комісії, дискусія, збирання чл. вкладок, роздача дивідендових чеків і закриття. Просимо членів прибути.

Стефан Васьків — предс. Теодор Кубарич — фін.-секр., Стефан Мартинюк — касир, Дмитро Марґолич — голова Контр. Комісії, Анна Васьків і Марта Пристай — чл. Контр. Комісії.

Пассейк, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відділу, відбудуться о год. 2-ій по полудні в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо взяти чисельну участь. Вже є чеки дивіденди, які просимо відібрати на зборах.

В. Марущак — рекр. секр.